

Betreft Felicitaties en uitnodiging: samen sterker voor jeugd en gezin
Contact 5.1.2e, 5.1.2e @jeugdzorgnederland.nl

Utrecht, april 2026

Geachte informateur, beste onderhandelende partijen,

Graag feliciteer ik u met de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen en de start van de onderhandelingen over een nieuw coalitieakkoord in uw gemeente. De keuzes die u de komende tijd maakt, zijn bepalend voor de richting van uw gemeente in de jaren die voor ons liggen. Juist nu ligt er een kans om lokaal beleid te formuleren dat bijdraagt aan een sterke basis voor kinderen en gezinnen in uw gemeente, zodat zij veilig en veerkrachtig kunnen opgroeien en ontwikkelen.

Over ons

Jeugdzorg Nederland is de branchevereniging van aanbieders van jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering. Onze leden verspreid over heel het land zetten zich dagelijks — samen met duizenden professionals — in voor kinderen en gezinnen die ondersteuning, hulp of bescherming nodig hebben. Zij zien van dichtbij wat er goed gaat, maar ook waar het knelt. Het aantal kinderen dat gebruikmaakt van jeugdzorg is hoog, de druk op professionals is fors en als gemeente weet u maar al te goed dat de kosten flink zijn toegenomen.

Versterk en beperk de jeugdzorg

Inmiddels ontvangt 1 op de 7 kinderen een vorm van jeugdzorg. Dat is onacceptabel en onhoudbaar. Dit is een belangrijk moment om scherpe keuzes te maken over de toekomst van de jeugdzorg in uw gemeente. Keuzes die bijdragen aan betere hulp en ondersteuning aan kinderen en gezinnen, en aan het fors terugdringen van de uitgaven aan de jeugdzorg. In ons verkiezingsmanifest en onze visie voor de jeugdzorg spreken wij daarom over versterken én beperken: investeren in een sterke sociale en pedagogische basis rond kinderen en gezinnen, zodat zwaardere jeugdzorg minder vaak nodig is; en tegelijkertijd zorgen voor een krachtige, kwalitatief hoogwaardige specialistische jeugdzorg voor kinderen en gezinnen die dit het hardst nodig hebben.

De rol van het onderwijs

Eén van de belangrijkste sleutels hiervoor ligt in de verbinding tussen de jeugdzorg en het onderwijs. Scholen zijn voor kinderen en jongeren de plek waar zij dagelijks komen, waar signalen vroeg zichtbaar worden en waar ondersteuning vaak preventief en effectief kan worden ingezet. Problemen bij kinderen beginnen zelden in isolement; zij ontstaan en worden zichtbaar in de leefwereld van het kind — thuis, op school en in de wijk. Wanneer onderwijs en jeugdzorg onvoldoende op elkaar aansluiten, lopen problemen op en worden zwaardere vormen van zorg onvermijdelijk.

Daarom roep ik u op om in uw coalitieakkoord expliciet te kiezen voor een nauwe, structurele samenwerking tussen onderwijs, jeugdzorg en andere partners in het sociaal domein. Dat betekent investeren in ondersteuning op en rond scholen, in goede aansluiting tussen scholen en lokale teams, en in gezamenlijke verantwoordelijkheid voor kinderen die extra ondersteuning nodig hebben. Het betekent ook dat kinderen in de jeugdzorg daadwerkelijk naar school kunnen blijven gaan en dat hun schoolloopbaan zo min mogelijk wordt onderbroken, ook wanneer zij tijdelijk niet thuis kunnen wonen of intensieve hulp ontvangen. En daarnaast is het van belang dat u als gemeente blijft investeren in voorzieningen in de wijk,

sterke lokale teams en de leefomgeving van kinderen en gezinnen, zodat zij veilig en veerkrachtig kunnen opgroeien en ontwikkelen.

Kwalitatief hoogwaardige specialistische jeugdzorg

Als een kind of jongere toch intensieve hulp nodig heeft, dan is het van belang dat kinderen en gezinnen in uw gemeente moeten kunnen blijven rekenen op tijdige, passende en kwalitatief hoogwaardige specialistische jeugdzorg. Specialistische vormen van jeugdzorg functioneren echter het best wanneer zij worden georganiseerd als publieke dienstverlening — vanuit een nauwe samenwerking met gemeenten — met stabiliteit, continuïteit en (financiële) ruimte om te innoveren en ontwikkelen. Daarom pleiten wij als Jeugdzorg Nederland ook in uw gemeente voor het afschaffen van marktwerking, aanbestedingen en open-house constructies. Langjarige relaties en bovenal een goede samenwerking tussen gemeenten en aanbieders. Op basis van wederzijds vertrouwen, met minder versnippering en minder administratieve druk zodat professionals hun tijd en energie weer kunnen besteden aan kinderen en gezinnen — en aan samenwerking met scholen en andere partners — in plaats van aan verantwoording en concurrentie.

Wij hopen dat u in uw coalitieakkoord expliciet aandacht wilt geven aan de hierboven genoemde punten en jeugdzorg niet benadert als een afzonderlijk dossier, maar als onderdeel van een samenhangende aanpak samen met het onderwijs en het brede sociaal domein, gericht op een gezonde en kansrijke ontwikkeling van kinderen en jongeren in uw gemeente. Hieronder denken wij alvast met u mee over de verdere uitwerking van deze punten.

Daarnaast gaan wij of één van onze leden graag verder met u in gesprek over hoe we samen kunnen bouwen aan een betere, toekomstbestendige jeugdzorg in het belang van kinderen en gezinnen in uw gemeente, en heel Nederland.

Wij wensen u veel succes de komende tijd.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Voorzitter Jeugdzorg Nederland

Tekstsuggesties voor uw coalitieakkoord

1. We kiezen ervoor om **lichte, ambulante vormen van jeugdhulp** in onze gemeente substantieel terug te dringen.
2. We stoppen met **marktwerking, open-house** constructies en het aanbesteden van jeugdzorg in onze gemeente. In plaats daarvan zetten wij in op langjarige subsidierelaties met een beperkt aantal gecontracteerde aanbieders die onze visie op de zorg en ondersteuning voor kinderen en gezinnen delen.
3. We zorgen in onze gemeente voor een **dekkend zorglandschap** voor alle noodzakelijke specialistische jeugdzorg en jeugdbescherming. Om dit te bereiken werken we samen met andere gemeenten in de regio samen in het organiseren hiervan.
4. Als gemeente bieden we de specialistische zorg voortaan binnen het bestaande **budget**, dat jaarlijks geïndexeerd wordt. Een deel van dit budget wordt ingezet voor preventie en hulp in de pedagogische basis en het sociaal domein.
5. We versterken de **rol van de lokale teams** in het bieden van laagdrempelige en gezinsgerichte hulp en ondersteuning dichtbij de leefwereld van kinderen en gezinnen. Problemen zoals stress, armoede, huisvestingsproblematiek, bestaansonzekerheid en mentale klachten worden eerst aangepakt nog voordat er jeugdzorg wordt ingezet.
6. We benutten de **gezamenlijke expertise** van jeugdzorgaanbieders, het onderwijs, samenwerkingsverbanden en de jeugdgezondheidszorg bij het vormgeven van de lokale teams.
7. We versterken de structurele **samenwerking tussen jeugdzorg en onderwijs**. Als gemeente zorgen we voor een goede aansluiting tussen (passend) onderwijs, jeugdzorg en lokale teams, zodat kinderen tijdig ondersteuning krijgen en hun schoolloopbaan zo min mogelijk wordt onderbroken.
8. Wij blijven als gemeenten investeren in **basisvoorzieningen voor kinderen en gezinnen**, zoals speeltuinen, sportvoorzieningen, buurthuizen, bibliotheken en zwembaden. Zo houden we gezinnen fysiek en mentaal gezond.
9. We werken in de gemeente en de regio actief aan het **af- en ombouwen van de gesloten jeugdzorg** naar meer kleinschaligheid en openheid.
10. Als gemeente zorgen we ervoor dat jongeren in de jeugdzorg na hun 18^e een beroep kunnen doen op **verlengde jeugdzorg**. Hiermee voorkomen we dat zij tussen wal en schip vallen.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2